

În această atmosferă, fără să fi încetat nici o clipă munca creatoare, în anul 1903 I. Bogdan devine membru al Academiei, în ciuda opoziției unui număr însemnat de votanți. După mai bine de doi ani de la alegere, în ședința din 5 aprilie 1905, se hotărăște ca la 8 aprilie 1905 I. Bogdan să citească discursul de recepție¹. În ședința solemnă din 8 aprilie, I. Bogdan a citit discursul său despre *Istoriografia română și problemele ei actuale*, iar Dimitrie A. Sturdza, răspunsul².

În cadrul Academiei era uzanța ca discursul de recepție să fie închinat prezentării bio- și bibliografice a personalității defunctului predecesor, pe al cărui loc era ales un nou academician. I. Bogdan s-a abătut de la această regulă și, în loc de a elogia pe predecesorul său — unul din cei mai tipici exponenți ai vechii direcții — a dezbătut, în discurs, problemele cheie ale istoriografiei din acea epocă. În prima parte, după o periodizare a istoriografiei, el vorbește despre «noua eră», aceea «a publicării izvoarelor, atât a celor narative, cât și a celor documentare»³, pe baza cărora era de așteptat «să se încerce o nouă expunere a întregii istorii române»⁴. I. Bogdan își expune apoi concepția sa științifică, modernă, în legătură cu studiul istoriei, afirmând că «nu este destul să cunoaștem schimbările superficiale ale domniilor... nu este destul să cunoaștem șirul cronologic al evenimentelor sau șirul genealogic al dinastiilor, care nu poate fi nici el un criteriu natural de împărțire în perioade. Evoluția istorică a unui popor poate fi înțeleasă numai prin factorii interni ce au provocat-o, deci prin studiul claselor sociale ce l-au constituit și al ideilor ce au stăpinit acțiunea lor»⁵. Și încheie, afirmând că studiul acestora «este cu mult mai interesant decât cunoașterea războaielor, a intrigilor de curte, a rivalităților de partide, a intervențiilor străine, de care sînt prea pline expunerile de pînă acum ale istoriei române»⁶.

I. Bogdan considera că activitatea istorică a generației sale și a celei următoare trebuia îndreptată «spre studiul culturii române», și în acest sens opina că editarea diferitelor feluri de izvoare era deosebit de actuală și că se impunea, în primul rînd, «o publicare întinsă a documentelor interne»⁷, o editare critică a documentelor care trebuie să constituie baza solidă a științelor ajutoare ale istoriei: *diplomatica, paleografia și sigilografia*⁸.

I. Bogdan afirma că a doua problemă a istoriografiei române⁹ o constituia *publicarea izvoarelor narative* și preciza: «e timpul să ne gîndim la un *corpus scriptorum* al istoriei noastre», care «să cuprindă într-o primă serie toate analele și cronicile naționale din sec. XV—XVIII și într-o a doua serie cronicile și memoriile străine care se ocupă exclusiv cu țările noastre»¹⁰.

Editarea unui *Codex diplomaticum* era o importantă preocupare a lui I. Bogdan, care corespunde și sugestiei exprimate de C. Jireček atât într-o

¹ Vezi, Arhiva Academiei, Dosarul IV, vol. 40, Procesul verbal al ședinței din 5 aprilie 1905.

² Vezi AAR, Seria II, tom. XXVII, Procesul verbal al ședinței solemne din 8 aprilie 1905, p. 230.

³ Vezi *Istoriografia română și problemele ei actuale*, Academia Română, Discursuri de recepție, XXVII, p. 11.

⁴ *Ibid.*, p. 15.

⁵ *Ibid.*, p. 18—19.

⁶ *Ibid.*, p. 20.

⁷ *Ibid.*, p. 21.

⁸ *Ibid.*, p. 22.

⁹ *Ibid.*, p. 25.

¹⁰ *Ibid.*, p. 26.